

ЗВІТ

про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0068-91
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Державний вищий навчальний заклад “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”
ID ОП у ЄДЕБО	24400
Назва ОП рівень вищої освіти галузь знань спеціальність	Польська мова і література другий (магістерський) 03 Гуманітарні науки 035 Філологія
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Книш Олена Вікторівна (Подільський державний аграрно-технічний університет)
Члени експертної групи	Діденко Ірина Олексіївна (Київський національний університет імені Тараса Шевченка) Скиба Катерина Миколаївна (Хмельницький національний університет) Козлов Роман Анатолійович (Київський університет імені Бориса Грінченка) Бойко Ольга Олексіївна (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, здобувачка вищої освіти) Молоткіна Юлія Олександрівна (Державний вищий навчальний заклад “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди”, здобувачка вищої освіти)
Залучений представник роботодавців	-
Спостерігачі	-
Дати виїзду до ЗВО	25.11.19 -27.11.19
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	
Дата надходження звіту до Національного агентства	6.12.2019 р.
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затвержені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

наявні

виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

відсутні

Обґрунтування (не більше 3000 символів)

Место для ввода текста.

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у конденсованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Освітня програма та процес її реалізації у ЗВО загалом справляє позитивне враження.

Здобувачі вищої освіти вмотивовані, включені в освітній процес, випускники задоволені рівнем отриманих знань і компетентностей. Роботодавці у переважній більшості теж є випускниками університету, зокрема й цієї освітньої програми, з ними представники факультету філології спромоглися налагодити досить тісну співпрацю. Взаємодія зі стейкхолдерами має систематичний характер та не є лише формальною процедурою.

Гарант відкритий до рекомендацій і зауважень. Розробники здійснили роботу з удосконалення ОП відповідно до затвердженого 20.06.2019 Стандарту вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія. Разом з тим гарант усвідомлює необхідність удосконалення процедури залучення різних груп стейкхолдерів до оновлення ОП.

Звичною практикою в реалізації цієї ОП було фіксування в навчальному плані обраних здобувачами дисциплін (згідно з положеннями ЗВО такий вибір магістранти роблять під час вступу), однак після роз'яснень та дискусій гарант погодився зробити навчальний план більш гнучким до формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача.

Забезпечення ОП людськими, матеріально-технічними і навчально-методичними ресурсами та освітнє середовище в ЗВО достатньо добре. Виявлені недоліки можуть бути усунені розробниками самостійно або не є суттєвими для реалізації ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

Сильними сторонами ОП є орієнтація на регіональний контекст, акцент на педагогічній підготовці філолога, тяжіння до відповідності стандарту вищої освіти без втрати унікальності.

Позитивними практиками є:

- використання Електронного деканату, системи дистанційного навчання;
- проведення семестрових іспитів у вигляді тестування з використанням ІКТ, зокрема на вимогу студента;
- потужне забезпечення реалізації ОП кваліфікованими фахівцями, зокрема науковцями, письменниками-практиками, а також залучення до викладання носія мови зі значним досвідом викладання польської мови як іноземної;
- безпосереднє залучення в освітній процес відомих успішних письменників та науковців, журналістів, видавців та перекладачів;
- використання технологічних рішень для запобігання порушенням академічної доброчесності;
- поширення в академічному середовищі культури академічної доброчесності;
- готовність гаранта і ЗВО загалом позитивно реагувати на рекомендації та зауваження;
- відкритість і публічність у роботі ЗВО та окремих структурних підрозділів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкими сторонами освітньої програми є:

1. Перехідний стан ОП, зумовлений прийняттям 20.06.2019 відповідного стандарту вищої освіти. Гарантові рекомендуємо налагодити систематичний перегляд змісту ОК. На інституційному рівні рекомендуємо удосконалити систему моніторингу перегляду освітніх програм, врегулювавши процедуру врахування зауважень і пропозицій різних груп стейкхолдерів освітнього процесу.

2. Неузгодженість змісту окремих ОК із заявленими ПРН. Рекомендуємо гармонізувати зміст усіх ОК з очікуваними результатами навчання.

3. Процедура реалізації права на вибір навчальних дисциплін є ускладненою та обмеженою навчальним планом ОП. Рекомендуємо на інституційному рівні переглянути процедуру реалізації здобувачами права на вибір дисциплін, а також забезпечити студентам можливість обирати дисципліни незалежно від ОП.

4. Недостатня увага ЗВО до узгодженості змісту нормативних документів, до матеріального стану деяких приміщень, до забезпечення факультету філології сучасними комп'ютерами із сучасним програмним забезпеченням. На інституційному рівні рекомендуємо переглянути та гармонізувати нормативну базу освітнього процесу ЗВО, унормувати окремі його аспекти, налагодити роботу з підвищення викладацької майстерності НПП.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

ОП має достатньо чітко визначені цілі, що передбачають підготовку філологів-полоністів, які володіють загальними і фаховими компетентностями для застосування в професійній діяльності в галузі лінгвістики, літературознавства, перекладу, методики викладання польської мови та літератури. Унікальність ОП розробники вбачають у пропорційності дисциплін загальної, практичної та професійної підготовки, а також формуванні здібностей щодо самореалізації, аналітичного мислення та безперервної самоосвіти. Водночас, ОП демонструє особливу увагу до формування педагогічної компетентності здобувачів вищої освіти.

У відомостях про самооцінювання відповідність цілей ОП місії та стратегії ЗВО описані з посиланням на відповідні документи, зокрема Статут університету та Стратегію розвитку університету на 2020-2025 рр., хоча й досить узагальнено. Однак під час безпосереднього спілкування з керівництвом ЗВО було з'ясовано особливу увагу адміністрації до підготовки фахівців з полоністики, адже існування ОП відповідає євроінтеграційному курсу ЗВО, зокрема, є інструментом збереження та поглиблення давньої співпраці закладу з освітніми та науковими установами Республіки Польща; розбудови на базі університету міжнародних культурних центрів для молоді; максимального використання туристичного потенціалу регіону.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання враховувались інтереси та потреби різних груп стейкхолдерів, зокрема:

- **здобувачів вищої освіти та випускників** (інтереси здобувачів вищої освіти вивчались шляхом опитувань, організованих на рівні факультету; випускники, окрім того, були запрошені на засідання відповідних кафедр, що підтверджено протоколами, а також самими випускниками під час зустрічі з експертною групою);

- **роботодавців**, зокрема, представників обласного та міського управління освіти, закладів вищої та середньої освіти міста й регіону, приватних мовних курсів, бюро перекладів та ін. (взаємодія задокументована протоколами зустрічей та аналізом проведених опитувань, а також засвідчена безпосередньо роботодавцями (які переважно є випускниками ЗВО) під час зустрічі з експертною групою);

- **академічної спільноти** - обговорення структури та змісту ОП здійснювалось на засіданнях відповідних кафедр та було спрямоване на пошук оптимальних рішень щодо обсягу загальнотеоретичної та практичної підготовки, розвитку педагогічної майстерності та перекладацьких навичок.

Варто зауважити, що побажання і пропозиції основних груп стейкхолдерів були враховані під час проектування освітньої програми та відображені у програмних результатах навчання, однак практична реалізація цих пропозицій (зокрема, щодо формування умінь і навичок усного та письмового перекладу) відбувається переважно за рахунок вибіркового дисциплін, передбачених навчальним планом.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП демонструє врахування тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці, зокрема, тенденцію до збільшення кількості державних і приватних мовних шкіл, в яких вивчається польська мова, зумовленого діяльністю національних меншин, суб'єктів господарювання регіону. Запити ринку праці вивчаються передусім через взаємодію з роботодавцями, Департаментом освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської ОДА, Департаментом освіти та науки Івано-Франківської міської ради та ін. З останніми укладено угоди про співпрацю, наданими експертній групі для ознайомлення.

Враховано під час розроблення ОП й регіональний контекст, зокрема, бачення Прикарпаття як регіону з потужним туристичним потенціалом та як історичної зони культурного пограниччя з Польщею. Ці потреби зумовлюють унікальність освітньої програми - підготовку полоністів, та відображені у програмних результатах навчання ОП, зокрема, особливій увазі до розвитку навичок міжособистісного міжкультурного спілкування.

Під час формулювання цілей і програмних результатів навчання розробники ОП вивчали досвід аналогічних вітчизняних програм, зокрема, у Запорізькому національному університеті, Приазовському державному технічному університеті та ін. (порівняльні таблиці надано для ознайомлення). Вивчено також досвід реалізації ОП “Українська мова” в Ягеллонському університеті (Республіка Польща). Головною відмінністю ОП, порівняно з проаналізованими, є особлива увага до педагогічної складової підготовки здобувачів.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня програма була приведена у відповідність до Стандарту вищої освіти України за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія (далі - Стандарт), затвердженого наказом МОН України від 20.06.2019 р. №871. Зміни до ОП були затверджені вченою радою університету (протокол №7 від 30 серпня 2019 р.) та наказом ректора (наказ №86/06-07-С від 10.09.2019 р.).

Нормативний зміст підготовки сформульовано у термінах результатів навчання, які загалом відповідають вимогам Стандарту. Водночас, ОП містить значні укрупнення і узагальнення окремих визначених Стандартом результатів навчання, зокрема тих, що передбачають формування у здобувачів вищої освіти здатності вирішувати складні задачі і проблеми, проводити дослідження в обраній філологічній галузі. У фахових

компетентностях відсутні положення про усвідомлення правового підґрунтя та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. Вони доволі слабо простежуються й в обов'язкових освітніх компонентах.

Загалом ОП забезпечує досягнення заявлених програмних результатів навчання, що відображено у матрицях відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентами ОП, програмних результатів навчання обов'язковим освітнім компонентам ОП, а також власне змістом освітніх компонентів. Доповнення до передбачених Стандартом результатів навчання зумовлюються урахуванням регіонального контексту та потреб ринку праці.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Серед сильних сторін освітньої програми варто виокремити наступні:

1. Розробники освітньої програми у відомостях про самооцінювання демонструють чітке бачення її цілей, які корелюють із місією та стратегією університету. ОП передусім відповідає суспільній місії ЗВО та передбачає підготовку високопрофесійних фахівців, здійснення якісних наукових досліджень у філологічній галузі, а також враховує галузевий та регіональний контекст.

2. Взаємодія зі стейкхолдерами має систематичний характер та не є лише формальною процедурою. Розробники ОП зуміли налагодити тісні зв'язки із роботодавцями регіону, що засвідчено угодами про співпрацю, рецензіями та відгуками, а також частою присутністю представників різноманітних організацій та установ під час обговорення змістового наповнення ОП на засіданнях відповідних кафедр (підтвердженої протоколами засідання кафедр).

3. Освітня програма була приведена у відповідність до Стандарту вищої освіти України за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, затвердженого наказом МОН України від 20.06.2019 р. №871.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Серед слабких сторін освітньої програми варто виокремити наступні:

1. Попри сформоване бачення розробниками цілей та особливостей освітньої програми, власне опис освітньої програми позбавлений чіткого формулювання заявлених у відомостях про самооцінювання цілей. Задля кращого інформування усіх стейкхолдерів освітнього процесу рекомендуємо доповнити опис освітньої програми чітко визначеними цілями, які відповідають місії та стратегії ЗВО та окреслюють її унікальність.

2. Попри те, що задокументовані пропозиції різних груп стейкхолдерів свідчать про їх залучення до проектування цілей ОП та результатів навчання, врахування цих пропозицій передусім простежується в змістовому наповненні дисциплін вибіркового блоку та доволі слабо відображене у програмних результатах навчання. Рекомендуємо на інституційному рівні вдосконалити процедуру реального залучення різних груп стейкхолдерів до розроблення освітніх програм.

3. Рекомендуємо переглянути формулювання нормативного змісту підготовки за ОП у термінах результатів навчання з метою приведення їх у повну відповідність з результатами навчання, визначеними у Стандарті вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія.

Рівень відповідності Критерію 1:

В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

Враховуючи цілісність встановлених релевантних факторів та контексту реалізації освітньої програми, роботу, здійснену її розробниками та закладом вищої освіти з метою налагодження ефективної взаємодії з різними групами стейкхолдерів, а також щодо приведення до вимог Стандарту вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти спеціальності 035 Філологія (затвердженого наказом МОН України від 20.06.2019 р. №871), вважаємо, що висловленні зауваження не є суттєвими та не впливають на загальну якість освітньої програми.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Обсяг освітньої програми складає 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти та Стандарту щодо обсягу освітньо-професійної програми магістра філології.

Обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти, складає 48 кредитів ЄКТС (53% обсягу ОП), що відповідає вимогам Стандарту.

Обсяг освітніх компонентів, відведених на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти, складає 24 кредити ЄКТС (27% обсягу ОП).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня програма є структурованою у контексті загального часу навчання, обсяг освітніх компонентів пропорційно розподілений за семестрами (30/27/33 кредити ЄКТС відповідно). Відповідно до структурно-логічної схеми ОП, освітні компоненти поділені на змістовні блоки: загальнонаукові та загальнофілологічні дисципліни (загальний обсяг 15 кредитів ЄКТС), дисципліни фахової підготовки (21 кредит ЄКТС, у т.ч. дисципліни “за вибором ВНЗ”), практична підготовка (30 кредитів ЄКТС, у т.ч. виконання кваліфікаційної роботи та підсумкова атестація), а також дисципліни вільного вибору студента (24 кредити ЄКТС, фактично ж логічно включені у блоки загальнофілологічної та фахової підготовки).

Обов'язкові освітні компоненти загалом забезпечують досягнення програмних результатів навчання, однак окремі результати навчання (напр., дотримання правил академічної доброчесності, належний рівень володіння державною мовою, здійснення літературного редагування тексту) забезпечено лише опосередковано.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст освітніх компонентів загалом відповідає предметній області спеціальності 035 Філологія та забезпечує вивчення польської мови та літератури у теоретичному, практичному, науково-дослідницькому аспектах, лінгвістичних та літературознавчих ідей, міжкультурної та масової комунікації в усній та письмовій формах. Освітня програма забезпечує досягнення відповідних програмних результатів навчання та формування комплексу компетентностей, які майбутні фахівці матимуть можливість застосувати в галузі лінгвістики, літературознавства, методики викладання польської мови та літератури.

Водночас, значна увага до розвитку педагогічної компетентності, яка чітко простежується в ОП (бл. 31% від загального обсягу обов'язкових освітніх компонентів) й відображена у переліку фахових компетентностей, дуже слабо корелює з програмними результатами навчання.

Окрім того, за результатами проведених самим ЗВО опитувань змістове наповнення навчальної дисципліни “Сучасні інформаційні технології” не відповідає інтересам та потребам студентів. Під час ознайомлення з робочою програмою згаданої дисципліни та безпосереднього спілкування експертної групи зі студентами було з'ясовано, що її зміст зорієнтований переважно на застосування ІТ у закладах середньої освіти, а отже не відповідає предметній області заявленої спеціальності.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

Структура освітньої програми забезпечує можливість для формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії, однак лише частково.

Обсяг освітніх компонентів, відведених на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти, складає 24 кредити ЄКТС (27% обсягу ОП), що відповідає вимозі пп. 15 п. 1 ст. 62 ЗУ “Про вищу освіту”.

Фактично ж, відповідно до Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін (протокол вченої ради №6 від 20.06.2016 р.), студенти мають право на вільний вибір лише у межах своєї ОП. Вибіркові навчальні дисципліни доповнюють цикли загальнонаукової та фахової підготовки. Подекуди вибіркові дисципліни фактично дублюють зміст одна іншої (напр., дисципліни “Теорія і практика перекладу” та “Перекладацький практикум”). Каталог вибіркових дисциплін розміщений на офіційному сайті, однак процедура запису на дисципліни ускладнена. Зокрема, запис на вивчення навчальних дисциплін вільного вибору здобувачі освітнього ступеня магістр повинні здійснити вже під час подання документів на вступ на освітню програму в приймальній комісії університету.

Під час безпосереднього спілкування зі здобувачами вищої освіти було з'ясовано їхнє зацікавлення у набутті навичок усного та письмового перекладу, що, враховуючи контингент студентів, фактично стає передумовою реалізації лише однієї освітньої траєкторії, спільної для всіх студентів, які навчаються на ОП.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня програма передбачає проходження студентами двох виробничих практик: асистентської, педагогічної, мовної (6 кредитів ЄКТС, 4 тижні) та асистентської, педагогічної, літературної (6 кредитів ЄКТС, 4 тижні). Навчальний план передбачає проходження цих практик у II та III семестрах відповідно. Одним із основних завдань цих практик є формування у студентів-магістрів психолого-педагогічних та методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі вищої школи. Ознайомлення із програмами згаданих практик дозволяє стверджувати, що вони дозволяють здобути визначені освітньою програмою фахові компетентності, необхідні передусім для викладацької роботи, зокрема: володіння методами і формами викладання польської мови у вищій школі та знаннями в організації виховної діяльності в академгрупі; здатність ефективно використовувати набуті лінгвістичні та методичні знання в практиці викладання польської мови та літератури та ін. Відповідно до університетського Положення про організацію та проведення практики, базами практик можуть бути як університетські кафедри, так і інші заклади вищої освіти, хоча переважна більшість студентів проходить практику у своєму університеті.

Освітня програма також передбачає проходження науково-дослідної практики в межах підготовки магістерської роботи. Практика зазвичай проходить на базі профільної кафедри під керівництвом наукового керівника та фактично є складовою підготовки магістерської роботи.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

Підготовка фахівців з полоністики, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства та перекладу, передбачає розвиток у здобувачів вищої освіти низки соціальних навичок (soft skills), зокрема, комунікативних здібностей, навичок міжособистісного спілкування та міжкультурної комунікації, вміння формулювати потреби й очікування, здатності працювати в команді та автономно, а також виявляти креативність, ерудицію, гнучкість. Особлива увага освітньої програми до розвитку соціальних навичок, відображена у відомостях про самооцінювання, простежується у формулюваннях загальних і фахових компетентностей та програмних результатів навчання, а також чітко усвідомлюється різними групами стейкхолдерів, що було з'ясовано під час відповідних зустрічей.

Випускники ОП під час зустрічі з групою експертів особливо наголошували на тому факті, що набуті під час навчання на ОП соціальні навички дозволили їм швидко адаптуватися до вимог ринку праці, а відтак - забезпечили їхню конкурентоспроможність як фахівців.

Набуття здобувачами соціальних навичок забезпечене не лише освітніми компонентами освітньої програми, але й шляхом залучення студентів та викладачів до різних форм громадської, волонтерської та культурної діяльності.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Професійний стандарт відсутній. Варто зауважити, що ОП відображає побажання вітчизняних фахівців у сфері надання мовних послуг та академічної спільноти українських закладів середньої та вищої освіти та передбачає підготовку фахівців відповідно до групи КП 2444.2 Філологи, лінгвісти, перекладачі та усні перекладачі.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Обсяг ОП становить 90 кредитів, що відповідає встановленим вимогам до освітньо-професійних програм другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу обсяг усіх видів навчального навантаження студента в навчальному плані має бути кратним цілому числу 3 кредити ЄКТС. Кількість аудиторних навчальних годин для студентів денної форми навчання складає 1/3 від загальної кількості годин (10 годин у 1 кредиті ЄКТС). Відповідно, процедури реалістичного оцінювання обсягу самостійної роботи, у середньому потрібного здобувачеві для належного опанування дисципліни, а також врахування результатів такого моніторингу фактично відсутні. Коригування обсягу аудиторної та самостійної роботи студента здійснюється у межах робочих програм дисциплін шляхом оптимізації їх змістового наповнення.

Загалом можна стверджувати, що розподіл навантаження дозволяє досягти передбачених ОП результатів навчання та реалістично враховує навчальний час студента.

Однак вважаємо недостатньо обґрунтованою наявність у навчальному плані ОП позакредитної дисципліни “Охорона праці в галузі”, фактичний обсяг якої складає 1 кредит ЄКТС, адже дисципліна створює понаднормове навчальне навантаження студента.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час ознайомлення з відомостями про самооцінювання ОП та нормативною базою ЗВО було з'ясовано, що з метою підвищення якості професійної підготовки здобувачів освіти в університеті здійснюється робота зі впровадження в освітній процес дуальної форми навчання, порядок реалізації якої визначено Положенням про дуальну форму здобуття вищої освіти (затвердженим протоколом №9 вченої ради від 15.11.2019 р.).

У відомостях про самооцінювання задекларовано, що в межах ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за “інтегрованою моделлю дуальної освіти”, а структура освітньої програми та навчальний план пристосовані для здобуття освіти за цією формою.

Фактично ж мова йде про апробацію окремих елементів дуальної форми освіти зі студентами другого (магістерського) рівня освіти, які поєднують навчання з роботою за фахом та навчаються за індивідуальним графіком (відповідно до Положення про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком).

Водночас, під час безпосереднього спілкування з гарантом ОП було з'ясовано доволі чітке бачення використання дуальної освіти під час підготовки філологів-полоністів, обговорено перспективи впровадження дуальної форми навчання в освітній процес на ОП “Польська мова та література”.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Серед сильних сторін освітньої програми варто виокремити наступні:

1. Обсяг освітньої програми відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти та Стандарту вищої освіти. Структура освітньої програми забезпечує необхідний обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти, а також обсяг дисциплін за вибором здобувачів вищої освіти.
2. Освітня програма є структурованою у контексті загального часу навчання, обсягу освітніх компонентів та їхнього розподілу на відповідні змістовні блоки.
3. Практична підготовка, передбачена навчальним планом, дозволяє здобути компетентності, необхідні для професійної діяльності як викладача ЗВО та філолога.
4. Змістове наповнення ОП дозволяє здобувачеві набути різноманітних соціальних навичок, що було засвідчено під час спілкування із різними групами стейкхолдерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Серед слабких сторін освітньої програми варто виокремити наступні:

1. Окремі результати навчання лише опосередковано забезпечено освітніми компонентами ОП. Значна увага до розвитку педагогічної компетентності, яка чітко простежується в ОП й відображена у переліку фахових компетентностей, дуже слабо корелюється з програмними результатами навчання. Рекомендуємо переглянути зміст ОП з метою більш реалістичного охоплення усіх визначених результатів навчання.
2. Попри значну роботу, здійснену розробниками задля дотримання вимог ЗУ “Про вищу освіту” щодо забезпечення відповідного обсягу вибіркового освітніх компонентів та можливості для формування здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії, процедура реалізації права на вибір навчальних дисциплін є ускладненою та обмеженою навчальним планом ОП. Рекомендуємо на інституційному рівні переглянути процедуру реалізації здобувачами права на вибір дисциплін, а також забезпечити студентам можливість обирати дисципліни незалежно від спеціальності.
3. У зв'язку з виявленою зацікавленістю серед різних груп стейкхолдерів у формуванні в межах ОП поглиблених навичок усного й письмового перекладу рекомендуємо розробникам розглянути перспективи запровадження сертифікатних програм, які можуть реалізуватися за рахунок вибіркової складової індивідуальних навчальних планів.
4. Рекомендуємо також переглянути доцільність включення до навчального плану позакредитної дисципліни “Охорона праці в галузі”, яка створює понаднормове навчальне навантаження студента.

Рівень відповідності Критерію 2:

В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

Враховуючи дотримання під час розроблення та перегляду ОП вимог законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти та обсягу освітніх компонентів, відведених на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти, а також Стандарту вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти спеціальності 035 Філологія (затвердженого наказом МОН України від 20.06.2019 р. №871), вважаємо, що структура та зміст освітньої програми загалом враховують інтереси та потреби різних груп стейкхолдерів, а висловленні зауваження не є суттєвими, а недоліки не впливають на загальну якість освітньої програми.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП оприлюднені на веб-сторінці <https://admission.pnu.edu.ua/>. Ці правила є чіткими і доступними для розуміння потенційних вступників та не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на ОП враховують особливості самої програми. Так, в ОП “Польська мова і література” чітко прописано рекомендований блок, який містить інформацію про вимоги до вступу та продовження навчання і вимоги до вступників. Ці рекомендації відповідають правилам прийому на навчання та вимогам до вступників на другий (магістерський) рівень вищої освіти. Форма та зміст вступних випробувань відповідають рівневі початкових компетентностей, потрібних для того, аби розпочати навчання на цій програмі. Вступники, що здобули освітній ступінь бакалавра, магістра, ОКР спеціаліста за іншою спеціальністю, складають додатковий фаховий іспит, що проводиться у письмовій формі за тестовими технологіями із використанням комп’ютерної техніки.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюються Положенням про академічну мобільність, яке відповідає Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.). Це Положення регулює визнання та перезарахування результатів, отриманих у закладах-партнерах ЗВО в рамках внутрішньої та міжнародної академічної мобільності. Описані у відповідному положенні процедури є досить чіткими та зрозумілими, під час зустрічей з групою експертів представники академічної спільноти продемонстрували розуміння принципів перезарахування кредитів, отриманих в інших закладах вищої освіти.

Водночас, представники ЗВО не змогли навести приклади реального застосування задекларованих у згаданому положенні правил визнання результатів навчання саме на цій ОП. Варто зауважити, що визнання результатів навчання, отриманих в закладах-партнерах у Польщі в рамках міжнародної академічної мобільності, послідовно здійснюється на бакалаврському рівні вищої освіти (на основі угоди про співпрацю з Поморською академією в Слупську), що було підтверджено документально та під час безпосереднього спілкування зі студентами.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У відомостях про самооцінювання було вказано, що Положення про порядок зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” знаходилося на етапі розроблення. Відповідно, прикладів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на ОП ще не було. Рішення про врахування результатів неформальної освіти приймалось викладачами індивідуально в межах оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами опанування дисциплін. Члени академічної спільноти загалом продемонстрували позитивне ставлення до запровадження практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, адже студенти ОП активно беруть участь в різноманітних освітніх і культурних проектах в Україні та за кордоном.

Гаранти та розробники ОП відреагували на рекомендації експертів і 27.11.2019 Вченою радою ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” було затверджено “Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти”. Це Положення було введено в дію наказом ректора від 29.11.2019, тобто уже після візиту експертної групи.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Експертною групою встановлено, що правила прийому на навчання за ОП “Польська мова і література” є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному сайті ЗВО. Інформація на сайті дає вичерпну інформацію про доступ до освітньої програми для всіх зацікавлених сторін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Попри те, що ЗВО розробив нормативне забезпечення процедур визнання результатів навчання, отриманих в межах академічної мобільності та неформальної освіти (щодо останньої - вже за результатами консультацій з експертною групою), рекомендуємо вжити заходи щодо контролю за реальним застосуванням вказаних положень на практиці, а також інформування студентів про їхні права в контексті визнання результатів навчання.

Рівень відповідності Критерію 3:

В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

Правила процедури вступу на навчання за цією ОП оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО, є чіткими та доступними для розуміння потенційних абітурієнтів і не містять жодних дискримінаційних положень. Гаранти та розробники ОП відреагували на рекомендації експертів щодо необхідності затвердження Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти і уже після візиту експертної групи, у ЗВО було затверджено відповідний документ.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Форми навчання є класичними - лекції, практичні заняття, виробничі (науково-педагогічні) практики. Серед методів навчання переважають проблемні, проєктні, словесні, наочні та евристичні, стимулювання та мотивації, метод кейсів. Форми та методи навчання обрано з урахуванням контексту дисциплін.

Комплексне застосування визначених форм та методів навчання дозволяють забезпечити ПРН, окреслені в ОП. Про це свідчать результати успішності студентів, позитивний показник працевлаштування випускників ОП, активне залучення здобувачів освіти до волонтерської перекладацької діяльності на благо міста (участь у заходах («Свято ковалів», «Кільце ковальських міст Європи»), супровід іноземних делегацій) про що студенти та випускники розповіли під час зустрічей. Водночас, у силабусах дисциплін не досить чітко прописано, як цілі навчання корелюють з очікуваними результатами навчання на ОП.

Студентоцентрований підхід є чітко вираженим, студенти залучаються до проєктної діяльності, мають можливість навчатися за індивідуальним графіком. ЗВО має платформу для дистанційного навчання, де розміщено вичерпну інформацію про навчальні курси.

У ЗВО є добре організована виховна діяльність, здійснюється консультативна робота, проводиться регулярна діагностика освітнього процесу. Під час зустрічі зі студентами було встановлено, що вони дають свій фідбек викладачам щодо навчальних курсів та мають можливість висловити свої побажання і зауваги.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

До всіх освітніх компонентів є силабуси, у яких міститься інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Силабуси розміщено на сайтах кафедр у вільному доступі. Студенти мають можливість ознайомитися із силабусами у будь-який зручний час. Окрім того, викладачі доводять усю необхідну інформацію студентам на початку вивчення кожного окремого курсу. Перешкод для отримання згадуваної інформації немає, вона доступна та зрозуміла.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Студенти активно користуються своїм правом обирати теми наукових досліджень, зокрема теми курсових та магістерських робіт. Теми, що пропонуються для здійснення наукового дослідження студентам, оновлюються з урахуванням сучасного стану розвитку галузі та особливостей ринку мовних послуг, педагогічних інновацій. Протоколи про оновлення тем було представлено під час виїзної експертизи. Теми наукових досліджень затверджуються в межах наукових тем відповідних кафедр: «Міжслов'янські мовні паралелі»

та “Літературний процес та творча індивідуальність письменника: компаративний та теоретико-літературний аспекти”, про що було заявлено у відомостях про самооцінювання та підтверджено під час виїзної експертизи.

Студенти беруть активну участь у конференціях та семінарах, про що свідчать протоколи проведених на факультеті конференцій не лише на рівні ЗВО, а й міжнародному рівні. Широкий вибір наукових гуртків, про які зазначалося у відомостях самооцінювання, та свідчення їхньої діяльності було перевірено у результаті спілкування зі студентами і ознайомлення з відповідною документацією, дає можливість студентам обрати той науковий напрям, який їм до вподоби та здійснювати свої наукові розвідки під керівництвом викладачів.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час ознайомлення з відомостями про самооцінювання, а також у процесі спілкування з викладачами у ході виїзної експертизи, було встановлено, що викладачі активно займаються науковою роботою, публікують результати своїх наукових розвідок, беруть участь у науково-практичних конференціях, а також виступають організаторами міжнародних та всеукраїнських конференцій на базі свого ЗВО.

Варто виокремити й особливу увагу академічного персоналу до оновлення змісту таких дисциплін, як методика викладання польської мови, адже викладачка курсу (лекторка-носій мови з Польщі) є сертифікованим екзаменатором Державної комісії посвідчення знання польської мови як іноземної МНІВО, академічний персонал проходить закордонні стажування у польських ЗВО з методики викладання польської мови як іноземної. Відповідно, зміст освітніх компонентів систематично оновлюється з урахуванням сучасних вимог до викладання.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО здійснює політику, щодо інтернаціоналізації. Так, у Стратегії ЗВО на 2020-2025 роки вказано, що пріоритетним стратегічним напрямком є розвиток міжнародної співпраці в освітній, науковій, проектній та культурній галузі задля розвитку потужностей університету, людського капіталу та регіону. Факультет філології є активним учасником цього процесу, зокрема в контексті тісної співпраці з Республікою Польща.

Експертній групі вдалося пересвідчитися у достовірності наведених у відомостях про самооцінювання фактів, зокрема щодо організації спільних наукових конференцій, участь у підготовці і виданні наукових збірників, стажування науково-педагогічних працівників у Польщі, поповнення кафедральних бібліотек літературою, запрошення з Польщі гостей лекторів, а також фахівців для викладання польської мови та профільних дисциплін.

Однак попри наведені підтверджувальні документи щодо можливих студентських обмінів, залучення здобувачів вищої освіти до пов’язаної з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО виглядає дещо обмеженим, зокрема в контексті відсутності реальних фактів визнання результатів навчання, отриманих в рамках міжнародної академічної мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Серед сильних сторін освітньої програми варто виокремити наступні:

1. Комплексне застосування визначених форм та методів навчання дозволяє забезпечити ПРН, окреслені в ОП.
2. Студентоцентрикований підхід є чітко вираженим, студенти залучаються до проектної діяльності, мають можливість навчатися за індивідуальним графіком. ЗВО має платформу для дистанційного навчання, де розміщено вичерпну інформацію про навчальні курси.
3. Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання вміщена у силабусах, розроблених для всіх освітніх компонентів та розміщених на сайтах кафедр у вільному доступі.
4. Зміст освітніх компонентів систематично оновлюється на основі новітніх досягнень науки та сучасних практик, зокрема щодо викладання польської мови як іноземної.
5. Інтернаціоналізація є пріоритетним стратегічним напрямком розвитку ЗВО, який послідовно реалізується академічним персоналом, причетним до забезпечення освітньої діяльності на ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Серед слабких сторін варто виокремити наступні:

1. У силабусах дисциплін не досить чітко прописано, як цілі навчання корелюють з очікуваними результатами навчання на ОП. Рекомендуємо переглянути структуру опису очікуваних результатів навчання в силабусах.
2. Матриця у додатку до відомостей про самооцінювання заповнена досить формалістично, вказані методи навчання і форми оцінювання не завжди співпадають з тими, які вказані у силабусах відповідних дисциплін.
3. Залучення здобувачів вищої освіти до пов'язаної з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО виглядає дещо обмеженим, зокрема в контексті відсутності реальних фактів визнання результатів навчання, отриманих в рамках міжнародної академічної мобільності. Рекомендуємо удосконалити процедуру визнання результатів навчання в рамках міжнародної академічної мобільності і неформальної освіти, а також забезпечити реальне та систематичне залучення студентів до міжнародних проектів.

Рівень відповідності Критерію 4:

В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

Організація навчання і викладання на освітній програмі загалом відповідає вимогам Критерію. Окремі недоліки є несистемними і можуть бути виправлені в робочому порядку.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Кожен ОК програми має визначену форму контрольного заходу, критерії оцінювання та особливості проведення таких заходів наведені в силабусах, робочих навчальних програмах і методичних рекомендаціях до відповідних ОК. Їхні формулювання переважно чіткі та зрозумілі. Дещо нечітко сформульовані критерії оцінювання для ОК “Виробнича практика за фахом (асистентська, педагогічна, мовна/літературна)” та “Науково-дослідна практика” (у межах підготовки магістерської роботи). Ця нечіткість підтверджена також під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти.

Наведені в силабусах, робочих навчальних програмах і методичних рекомендаціях критерії оцінювання цілком дають можливість встановити рівень досягнень здобувачами заявлених результатів навчання.

Оприлюднення критеріїв оцінювання здійснюється заздалегідь в системі дистанційного навчання, що функціонує в ЗВО, усно викладачами на перших заняттях з дисциплін та з допомогою соціальних мереж (фейсбук-групи) і месенджерів.

Оскільки соцмережі та месенджери видаються спорадичним інструментом для оприлюднення критеріїв оцінювання, а система дистанційного навчання іноді недоступна для користувачів через технічні роботи (згідно з оголошеннями на сайті відповідного відділу), рекомендовано використовувати для цього сайти відповідних підрозділів або репозитарій ЗВО.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до Стандарту вищої освіти атестація випускників ОП проводиться у формі “публічного і відкритого захисту кваліфікаційної роботи магістра”.

Визначені в ОП вимоги до кваліфікаційної роботи відповідають стандарту вищої освіти в частині її наукового змісту, дослідницького характеру, заборони на порушення в ній академічної доброчесності та її оприлюднення.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об’єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Чинне в ЗВО “Положення про організацію освітнього процесу...” містить загальні визначення суті та порядку проведення контрольних заходів (заліку, екзамену, атестації) та їх повторного проходження.

У цьому “Положенні...” та інших документах ЗВО не визначені процедури врегулювання конфлікту інтересів та оскарження результатів контрольних заходів. Разом з тим під час зустрічі з гарантом, викладачами та здобувачами підтверджено, що студент може заявити про упереджене ставлення або оскаржити результати контрольних заходів через заяву деканові. Ця процедура регламентована документами на рівні деканату.

Додатковим інструментом забезпечення об’єктивності оцінювання є наказ ректора “Про використання тестової форми проведення семестрових екзаменів та підсумкової атестації з використанням комп’ютерних технологій”, згідно з яким здобувач має можливість обрати тестову форму екзамену для забезпечення об’єктивного оцінювання. Під час зустрічей зі здобувачами підтверджено, що така можливість існує, проте переважно використовується для оцінювання цілої групи, а не окремих здобувачів.

Зауважено, що деякі процедури, пов’язані із контрольними заходами, потребують врегулювання та закріплення на рівні ЗВО.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

У ЗВО діють “Положення про запобігання академічному плагіату”, “Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності” та “Кодекс честі”, які в сукупності достатньо чітко визначають політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності.

Популяризація академічної доброчесності в ЗВО декларується та (згідно з опитуванням здобувачів) здійснюється, проте без введення відповідних дисциплін або тем в ОП.

Для протидії порушенням академічної доброчесності використовуються рекомендовані МОН системи Unicheck та Plagiat.pl.

З їх допомогою здійснюється перевірка тільки 10 кваліфікаційних робіт, обраних випадковим чином серед усіх здобувачів останнього курсу ОП. На думку гаранта та адміністратора системи, такої кількості цілком достатньо, адже здобувачі, знаючи, що їхня робота може потрапити під перевірку, не допускать плагіату. Повторна перевірка роботи, у якій виявлено плагіат та яка була доопрацьована, з допомогою цих програм є необхідною умовою допуску до захисту та здійснюється на платній основі. Ця процедура визначена наказом ректора і суперечить описаній у р. 6 “Положення про запобігання академічному плагіату”.

Видається, що описана процедура перевірки кваліфікаційних робіт є тимчасовою, експериментальною та недостатньою для убезпечення в них порушень академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Серед сильних сторін освітньої програми варто виокремити наступні:

- використання дієвих технологічних рішень для запобігання академічному плагіату;
- надання можливості здобувачам складати екзамени в тестовій формі з допомогою ІКТ;
- популяризація академічної доброчесності через роз'яснення та виховні заходи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Серед слабких сторін на інституційному рівні варто виокремити наступні:

- відсутність чіткої регламентації процедур вирішення конфлікту інтересів та оскарження результатів оцінювання;
- вибіркова перевірка кваліфікаційних робіт на наявність текстових збігів.

Рекомендуємо:

1. Централізовано оприлюднювати критерії оцінювання з кожного ОК на офіційному сайті структурного підрозділу або репозитарія.
2. Удосконалити та узгодити регламентацію процедур, пов'язаних із контрольними заходами та дотриманням академічної доброчесності.
3. Забезпечити перевірку всіх кваліфікаційних робіт з допомогою систем виявлення текстових збігів.
4. Увести в зміст ОК теми, пов'язані з правами інтелектуальної власності та академічною доброчесністю.

Рівень відповідності Критерію 5:

В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

У ЗВО розроблені документи, що регламентують процедури, пов'язані з контрольними заходами і дотриманням академічної доброчесності. Ці регламентації є подекуди недосконалими або неузгодженими, однак практика їх застосування забезпечує об'єктивність оцінювання і дотримання академічної доброчесності.

Контрольні заходи, передбачені ОП, є достатньо чіткими та придатними для оцінювання рівня досягнення здобувачами визначених результатів навчання.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Академічна та професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників, залучених до реалізації ОП, є достатньою для забезпечення якісного викладання дисциплін, передбачених навчальним планом ОП, про що свідчить інформація в CV викладачів, наданих ЗВО за окремим запитом експертної групи, а також безпосереднє спілкування з викладачами під час візиту експертів до ЗВО. Інформація про кваліфікацію НПП також оприлюднена у вкладці “Навчально-методична робота кафедр”.

Більшість НПП мають науковий ступінь за відповідною спеціальністю, наукові публікації, які відповідають їхнім дисциплінам, досвід практичної діяльності. Усі викладачі періодично проходять науково-педагогічне стажування у вітчизняних чи закордонних закладах (Інститут славістики Академії наук Польщі, Університет імені Марії Кюрі-Склядовської, Biura Uznapalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej, Інститут української мови НАН України, Інститут мовознавства ім.О.О.Потебні НАН України, Львівський національний університет імені Івана Франка), що дозволяє їм ознайомитися із провідним досвідом інших освітніх та наукових установ і застосувати його для покращення викладання та досягнення ПРН за ОП. До викладання низки дисциплін на ОП також залучена старша викладачка з Польщі, яка є сертифікованим екзаменатором Державної комісії посвідчення знання польської мови як іноземної МНіВО.

На основі викладеного можемо стверджувати, що рівень кадрового складу цілком задовольняє вимоги освітньої програми.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість залучити кращих фахівців та забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. Процедури конкурсного добору НПП регулюються Положенням про порядок заміщення посад НПП, яке введено в дію з 01.01.19 Наказом Ректора від 28.12.18., згідно з яким конкурс на заміщення посад НПП проводиться з дотриманням таких принципів: відкритості; гласності; таємного та вільного волевиявлення; добровільної участі у виборах; демократичності; забезпечення рівності прав учасників виборів. Під час спілкування з викладачами було з'ясовано, що ці принципи дотримуються. Під час конкурсного добору враховуються: наявність освіти за профілем кафедри, наукова та методична діяльність викладача, проходження стажування і підвищення кваліфікації. Також під час проходженні за конкурсом враховується наявність наукових публікацій викладачів у рецензованих виданнях. Кожен кандидат на заміщення вакантної посади проводить відкрите заняття. Об'єктивність конкурсних процедур також зумовлена урахуванням результатів анонімного опитування студентів “Викладач очима студентів” щодо професіоналізму викладачів і ефективності їхнього викладання.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час виїзної експертизи запрошеними роботодавцями (директорами шкіл, коледжів, бюро перекладів, завідувача кафедри з Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу) було підтверджено, що їх регулярно запрошують до ЗВО на засідання кафедр, але експертам не було повідомлено про те, що роботодавці залучаються до проведення теоретичних чи практичних аудиторних занять.

Проте, роботодавці надають можливість магістрантам вдосконалювати практичну підготовку з окремих дисциплін, проходити асистентську практику на їхній базі. Як результат співпраці з одним із видавництв, студентка, яка навчається на освітній програмі, вже має видані переклади з польської мови. Представники місцевих засобів масової інформації також залучають студентів освітньої програми до організації спільних проєктів.

Отже, тісна співпраця представників ЗВО з різними групами роботодавців фактично дозволяє значно розширити можливості для практичної підготовки студентів, значно підвищуючи їхні шанси на успішне працевлаштування в майбутньому.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час виїзної експертизи було підтверджено факти залучення до аудиторних занять фахівців з освітніх і наукових установ України та Польщі (переважно у формі відкритих лекцій, тренінгів, майстер-класів), проведення зустрічей з відомими письменниками і перекладачами. На зустрічі з експертами студенти охоче ділилися враженнями від проведення таких зустрічей, надзвичайно високо оцінюючи набутий досвід. Окрім того, викладачі, які забезпечують реалізацію цієї ОП є практикуючими перекладачами, експертами з проведення іспитів на знання польської мови як іноземної, або рецензентами наукових видань. На основі цього можемо стверджувати, що представники ОП достатньою мірою реалізують потенціал залучення практиків в освітній процес.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до інформації, отриманої під час виїзної експертизи, можемо стверджувати, що ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів на інституційному рівні. Вимоги до професійного розвитку прописані як умова продовження контракту в Положенні про порядок заміщення посад НПП, оприлюдненому на сайті ЗВО. Також на інституційному рівні забезпечується заохочення викладацького складу до публікаційної активності, зокрема, написання наукових статей до видань, які індексуються в міжнародній базі даних SCOPUS (за одноосібну публікацію аудиторне навантаження зменшується на 30 годин, за публікацію у співавторстві - на 15 годин), за публікацію статей у виданнях, які індексуються у міжнародній базі даних Web of Science зменшення навантаження здійснюється лише на 3 аудиторні години. Також викладачі, які очолюють рейтинг НПП Університету, отримують "ректорську доплату" - 10% протягом наступного академічного року. Якщо викладач є науковим керівником здобувача PhD, то після захисту останнього викладач отримує премію в розмірі посадового оклада.

На кафедральному рівні викладачі мають змогу підвищувати кваліфікацію завдяки співпраці кафедр із освітніми і науковими установами Республіки Польща. Таким чином НПП має змогу щорічно проходити тренінги брати участь у літніх мовних таборах, стажуватися за кордоном за програмами обміну.

Під час зустрічі з експертами викладачі підтвердили систематичність і прозорість процедури отримання згаданих заохочень.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

У відомостях про самооцінювання недостатньо інформації про стимулювання викладацької майстерності викладачів. Професійний розвиток викладачів, відповідно до нормативних документів ЗВО, передусім забезпечує систематичне проведення відкритих занять з обов'язковим їх обговоренням на засіданні кафедри. Навчально-науковий центр якості надання освітніх послуг виконує переважно моніторингову та контролюючу функції.

Під час зустрічей з викладачами (запланованої та відкритої) стало зрозумілим, що чітких стимулів до розвитку викладацької майстерності ЗВО не надає, на відміну від професійного розвитку.

Свідченням зацікавленості ЗВО у поліпшенні цієї ситуації є створення в університеті Центру інноваційних освітніх технологій «PNU EcoSystem» у рамках проекту програми ЄС Еразмус+ КА2 «Модернізація вищої педагогічної освіти з використання інноваційних інструментів викладання (MoPED)» (почав діяти з 1 вересня 2019 р.). Одним із напрямків діяльності центру є проведення тренінгів для викладачів, спрямованих на впровадження в освітній процес кращих європейських практик навчання, використання ІКТ та ін.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Серед сильних сторін освітньої програми варто виокремити наступні:

1. Професійна та академічна кваліфікація викладачів загалом дозволяє досягти зазначених цілей та очікуваних результатів навчання ОП.
2. Прозорість конкурсного добору викладачів, обов'язкове проведення опитування здобувачів “Викладач очима студентів”, що впливає на результати конкурсного добору.
3. Залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків.
4. Підтримка викладачів, що публікують праці у виданнях, які входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science.
5. Співпраця ЗВО із закордонними та вітчизняними освітніми й науковими установами в межах програм академічної мобільності.
6. Створення на базі ЗВО Центру інноваційних освітніх технологій та ініціювання проведення тренінгів для викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

В контексті виконання критерію рекомендуємо на рівні університету імплементувати систему підтримки й стимулювання викладацької майстерності науково-педагогічних працівників.

Також рекомендуємо гармонізувати змістове наповнення ОП, зокрема структуру практичної підготовки студентів, із можливостями, які пропонують роботодавці, що безпосередньо залучені до реалізації ОП та тісно співпрацюють зі студентами вже сьогодні.

Передбачити можливість проходження практики у видавництвах, перекладацьких агенціях та інших установах.

Рівень відповідності Критерію 6:

В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

Освітня програма загалом відповідає вимогам критерію. Професійна та академічна кваліфікація викладачів відповідає цілям ОП та дозволяє досягти цілей програми та ПРН, конкурсний добір викладачів є прозорим. До занять долучаються професіонали-практики, підтримується професійний розвиток викладачів. Налагоджена співпраця з вітчизняними і закордонними ЗВО в межах програм академічної мобільності. Вважаємо, що виявлені недоліки не є суттєвими та не впливають на якість ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

На факультеті філології є достатня кількість аудиторій з мультимедійним обладнанням, забезпечено доступ до бібліотек, хоча бракує необхідного обладнання для набуття навичок перекладацької роботи. Є велика бібліотека на першому поверсі, а також фахова бібліотека, наповнення якої забезпечують кафедри завдяки тісній співпраці з освітніми та науковими установами Польщі. На факультеті і взагалі в корпусі є безкоштовний Wi-Fi з вільним доступом. В наявності великі лекційні аудиторії, інфопростір з комп'ютерами, до якого можна записатися і провести там захід. Проте програмне забезпечення на комп'ютерному обладнанні кафедри є застарілим й потребує оновлення.

Дисципліни ОП забезпечені підручниками і посібниками, навчально-методичними матеріалами. На факультеті і на кафедрі наявні науково-методичні бібліотеки. В електронному каталозі можна знайти хрестоматії з дисциплін зі списками статей та уривками з наукових видань. Також діють послуги “електронна бібліотека”, “електронний каталог”, “віртуальна довідка”. Навігація електронною бібліотекою зручна та зрозуміла.

Загалом фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами виїзної експертизи було встановлено достовірність поданої у відомостях про самооцінювання інформації щодо вільного та безкоштовного доступу викладачів та здобувачів вищої освіти до освітніх ресурсів. Справді, всі викладачі та здобувачі вищої освіти мають безоплатний доступ до мережі Інтернет, репозитарію бібліотеки, центру інноваційних технологій (для проведення у цьому приміщенні заходів необхідно записуватися заздалегідь).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час виїзної експертизи було встановлено, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. В корпусах та аудиторіях досить тепло, встановлені нові металопластикові вікна, аудиторії чисті, здебільшого відремонтовані (але не всі). Функціонує студентський простір "Параграф", де здобувачі можуть долучитися до виконання проєктів або підключитися до мережі Інтернет для виконання домашніх завдань. Поруч із ЗВО працюють сервіси для ксерокопіювання. На першому поверсі функціонує дві невеликі їдальні, окрім того, є маленькі точки продажу напоїв та їжі. В коридорах стоїть достатня кількість лавок, в аудиторіях працюють розетки. На жаль, під час виїзної експертизи запрошений начальник адміністративно-господарської частини не з'явився на зустріч.

Стосунки здобувачів з викладачами, як було спостережено під час виїзної експертизи, лояльні, згідно з інформацією, отриманою від здобувачів, вони можуть звернутися за порадою, до їх думки дослухаються. Експертам були надані результати анонімних опитувань, які це підтверджують.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час виїзної експертизи було виявлено достатній рівень освітньої, організаційної, інформаційної та консультативної підтримки здобувачів.

Організаційна та інформаційна підтримка. Функціонує електронний розклад на сайті, працює телеграм-бот, що надсилає повідомлення зі змінами розкладу. Путівник студента доступний на сайті і в роздрукованому вигляді.

Соціальна підтримка. Функціонує студентський сенат, профком. Профком більшою мірою опікується поселенням здобувачів у гуртожитки. Сенат організовує дозвілля, здійснює комунікацію з керівництвом ЗВО від імені студентства (2019 р. було подано заявку на придбання ноутбука для студентського активу). Потужно працює відділ виховної та психолого-педагогічної роботи (в відомостях про самооцінювання про це недостатньо інформації, проте під час зустрічей було з'ясовано, що щороку відділ проводить близько 600 акцій для студентів. Зокрема, було опитано 1200 респондентів на тему булінгу і виявлено 800 випадків, коли студенти відчували себе жертвою булінгу. Реакцією на результати опитування стало встановлення в окремих місцях відеоспостереження, почала працювати гаряча лінія, була створена Комісія з питань булінгу і насильства. Представники сенату засвідчили, що студенти можуть отримати матеріальну підтримку за необхідності, проте власне студенти про це погано поінформовані.

Консультативна підтримка здійснюється через систему дистанційного навчання або при очних зустрічах з викладачами та адміністративним персоналом.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

На території ЗВО є пандуси (щоправда, лише в гуманітарному корпусі, в адміністративному пандуси відсутні). В гуманітарному корпусі функціонує підйомник для візків, працює ліфт. Особливості роботи ліфту полягають в тому, що спуститися на ньому з третього поверху неможливо, проте піднятися можна. Здобувачі, що поєднують навчання з роботою або опікуються малолітніми дітьми, мають змогу навчатися за індивідуальним графіком. Вбиральні не пристосовані для осіб з особливими потребами, і взагалі потребують капітального ремонту. В плані роботи адміністративно-господарської частини зафіксовано, що такі вбиральні будуть обладнані в 2020 році.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час зустрічі з представниками відділу виховної та психолого-педагогічної роботи була отримана інформація про існування гарячої лінії, на якій можна поділитися інформацією про випадки булінгу, насильства або дискримінації. На поверхах встановлено відеонагляд. Конфліктні ситуації, пов'язані з необ'єктивністю оцінювання, вирішуються шляхом комп'ютерного анонімного складання тестів та подання апеляцій. Проте в нормативних документах ЗВО немає чітко прописаних процедур щодо вирішення конфліктних ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Сильними сторонами вважаємо дигіталізацію навчання, існування системи дистанційного навчання, обладнання корпусу пандусами і ліфтом для візків, гарно налагоджену роботу відділу виховної та психолого-педагогічної роботи, створення комісії з питань булінгу та насильства, встановлення відеонагляду на поверхах. Сенат і профспілка функціонують, обираються студентами. Зокрема, в день виїзної експертизи відбувалися вибори до студентського сенату.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Серед недоліків зауважимо відсутність чіткої і зрозумілої політики вирішення конфліктних ситуацій - рекомендуємо регламентувати це питання внутрішніми нормативними документами ЗВО.

Рекомендуємо також переглянути та оновити Положення про внутрішній розпорядок, датоване 2016 роком, зокрема пункти, відповідно до яких староста академічної групи має отримувати і видавати студентам стипендію, а також деякі інші застарілі пункти. Забезпечити оснащення кафедри/факультету лінгафонним кабінетом або комп'ютерним обладнанням із спеціалізованим програмним забезпеченням для адекватної роботи над удосконаленням навичок усного та письмового перекладу.

Зауважимо також, що окремі навчальні аудиторії факультету потребують ремонту.

Рівень відповідності Критерію 7:

В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

Загалом вимоги критерію дотримано, під час ознайомлення з нормативними документами ЗВО та під час виїзної експертизи було встановлено, що здобувачі і викладачі мають безоплатний доступ до інфраструктури, що необхідна для навчання і викладання. Налагоджена система консультаційної, організаційної, соціальної, освітньої та інформативної підтримки. Але є низка недоліків, зокрема: нечітка політика вирішення конфліктних ситуацій, відсутність ремонту в деяких приміщеннях, відсутність адаптованих для осіб з особливими освітніми потребами вбиралень і відсутність в адміністративному корпусі пандусів. Висловлені недоліки не є суттєвими та загалом не впливають на якість освітньої програми.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Загальноінституційна політика щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм у ЗВО врегульована відповідними положеннями: Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу, Положенням про проектні групи групи забезпечення з розроблення і запровадження освітніх програм, а також Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Розробниками ОП задекларовано, що механізм перегляду освітніх програм базується на результатах внутрішнього моніторингу, а критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формулюються як в результаті зворотного зв'язку із науково-педагогічними працівниками, студентами, випускниками і роботодавцями, так і завдяки прогнозуванню розвитку галузі та потреб суспільства. Перегляд освітньої програми ініціює робоча проектна група, а відповідні зміни обговорюються на засіданнях випускових кафедр, науково-методичній раді університету та затверджуються вченою радою.

Водночас в результаті акредитаційної експертизи з'ясовано, що моніторинг та перегляд освітньої програми відбувався передусім у зв'язку із приведенням ОП у відповідність до Методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм (наказ МОН України від 29.03.2018 №206) та затвердженого Стандарту вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 20.06.2019 р. №871).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Здобувачі вищої освіти через органи студентського самоврядування (Студентський сенат та профком) частково залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості та перегляду освітньої програми. Студенти формально беруть участь в обговоренні змін до освітньої програми на засіданнях випускових кафедр, висловлюючи власні пропозиції щодо вдосконалення ОП, на факультеті періодично організовуються анонімні опитування здобувачів вищої освіти щодо задоволеності її якістю. Голова студентського сенату та

профорг факультету філології є членами вченої ради та постійно перебувають на засіданнях, під час яких відбувається обговорення та затвердження змін до освітньо-професійної програми.

Водночас, під час аналізу відомостей про самооцінювання, а також інтерв'ювання здобувачів освіти та представників студентського самоврядування групою експертів з'ясовано, що пропозиції студентів здебільшого враховуються в лише контексті розширення каталогу запропонованих вибіркових дисциплін або ж вибору окремих форм і методів навчання. Ідентифіковані внаслідок проведення анонімних опитувань недоліки фактично не були передумовою внесення змін до ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертною групою з'ясовано, що роботодавці, які представляють установи та організації різних форм власності, безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми. Їхнє залучення підтверджене наданими для ознайомлення відгуками та рецензіями, укладеними угодами про співпрацю, а також безпосередньо під час інтерв'ювання в рамках проведення виїзної експертизи. Зокрема, представники роботодавців підтвердили систематичність своєї участі у засіданнях випускових кафедр під час обговорення змін та доповнень до змістового наповнення освітньої програми, наводили факти врахування їхніх потреб та інтересів. Водночас, варто зауважити, що процедура залучення роботодавців до періодичного перегляду освітньої програми не врегульована внутрішніми документами ЗВО, а відтак консультування з ними має виключно дорадчий характер і переважно стосується розширення переліку вибіркових дисциплін.

Показовим також стало те, що більшість запрошених на зустріч з експертами роботодавців є випускниками освітньої програми.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертною групою було з'ясовано, що після ліквідації у 2017 р. відділу сприяння працевлаштуванню випускників функції збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми були передані на рівень факультетів, зокрема й на факультет філології. Це рішення загалом позитивно вплинуло на ефективність моніторингу кар'єрного шляху випускників, адже забезпечило не формальний його характер, а реальне налагодження зворотного зв'язку. На зустрічі з експертною групою були присутні як минулорічні випускники, так і випускники першого набору тоді ще спеціальності "Польська мова та література".

Отже, відповідальні на факультеті особи досить ефективно здійснюють моніторинг траєкторій працевлаштування випускників освітньої програми та враховують зібрану інформацію під час перегляду змістового наповнення освітніх компонентів.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Оскільки система забезпечення якості вищої освіти в університеті, зокрема система ефективних процедур перегляду освітніх програм, перебуває на стадії формування, мусимо констатувати, що негайна реакція відбувається передусім на зовнішні чинники існування ОП. Перегляд програми відбувався передусім у зв'язку із приведенням її у відповідність до Методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм (наказ МОН України від 29.03.2018 №206) та затвердженого Стандарту вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 20.06.2019 р. №871).

Водночас, експертною групою було встановлено, що внутрішній моніторинг реалізації освітньої програми із залученням різних груп стейкхолдерів вже сьогодні набуває систематичності. На рівні університету (відділом виховної та психолого-педагогічної роботи) та факультету (деканатом) систематично організовуються опитування здобувачів вищої освіти, із результатами яких можна було ознайомитись під час виїзду до ЗВО. Проведення опитувань серед студентів дозволило ідентифікувати низку недоліків та потреб у вдосконаленні ОП. Проектна група станом на сьогодні працює над формулюванням пропозицій щодо вдосконалення освітньої програми з урахуванням виявлених недоліків.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Попередня акредитація здійснювалася ще 2009 року як акредитація спеціальності “Польська мова і література”. Висловлені під час акредитації зауваження стосувалися переважно поліпшення методичного та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу, а також розширення переліку баз практики в наукових, науково-дослідних та академічних установах України.

Експертною групою встановлено, що була здійснена робота із поліпшення методичного забезпечення освітнього процесу, організоване систематичне поповнення бібліотечного фонду відповідних кафедр сучасною літературою з польської мови та літературознавства (кожна з кафедр на сьогодні має власні читальні).

Відповідно до університетського положення, студенти мають право проходити виробничу (педагогічну) практику в різних освітніх та наукових установах України.

На факультеті філології забезпечено вільний доступ до Wi-Fi, більшість навчальних аудиторій мають мультимедійне обладнання. Облаштування ж на факультеті комп'ютерного класу, який би водночас виконував функції лінгафонного кабінету, досі не забезпечено.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Попри те, що нормативне врегулювання функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти потребує подальшого вдосконалення, експертною групою встановлено, що процедури і політики забезпечення якості належним чином сприймаються всіма членами академічної спільноти ЗВО. Свідченням цього передовсім була значна увага зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів освітнього процесу до процедур внутрішнього забезпечення якості на ОП, підтверджена під час зустрічей із групою експертів в рамках виїзду.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Серед сильних сторін освітньої програми виокремимо наступні.

Загальноінституційна політика щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм у ЗВО врегульована відповідними положеннями. Відповідні процедури та політики сприймаються як корисні та належні усіма членами академічної спільноти. Адміністрація закладу та розробники освітньої програми під час візиту експертної групи виявили позитивне ставлення до висловлених рекомендацій.

На рівні університету (відділом виховної та психолого-педагогічної роботи) та факультету (деканатом) систематично організовуються опитування здобувачів вищої освіти, результати яких обговорюються на засіданнях відповідних кафедр. На рівні факультету організовано ефективну взаємодію з випускниками освітньої програми та роботодавцями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

В контексті Критерію 8 експертною групою було виявлено низку недоліків.

Система забезпечення якості вищої освіти в університеті, зокрема система ефективних процедур перегляду освітніх програм, перебуває на стадії формування. Перегляд і вдосконалення освітньої програми здійснювався переважно як реакція на зовнішні чинники (поява нормативних документів МОН України, затвердження Стандарту вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти). Рекомендуємо на інституційному рівні удосконалити систему моніторингу перегляду освітніх програм, врегулювавши процедуру врахування зауважень і пропозицій різних груп стейкхолдерів освітнього процесу.

Рівень відповідності Критерію 8:

В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

Попри те, що функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти потребує подальшого вдосконалення, експертною групою встановлено, що процедури і політики забезпечення якості належним чином сприймаються всіма членами академічної спільноти ЗВО. Адміністрація ЗВО та розробники ОП демонструють досить чітке бачення шляхів нормативного врегулювання зазначених процедур на інституційному рівні, а також безпосередньої їх реалізації під час моніторингу та перегляду освітньої програми. З огляду на це вважаємо, що висловлені зауваження не є суттєвими, а недоліки загалом не впливають на якість освітньої програми.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу врегульовані у відповідних нормативних документах ЗВО, які розміщено на сайті університету, а також на сторінках факультету та відповідних загальноуніверситетських відділів. Сайт університету є легким та зрозумілим у користуванні, інформація на ньому систематично та оперативно оновлюється.

Права, обов'язки та можливості студентів уміщені також в інформативному та яскравому "Студентському путівнику-2019/20", доступному для студентів як у друкованому вигляді, так і на сайті університету. Про корисність і доступність путівника студенти неодноразово згадували під час зустрічі з експертною групою.

Під час зустрічей експертної групи з різними групами стейкхолдерів освітнього процесу було з'ясовано, що відповідні правила та процедури є зрозумілими та чіткими, позитивно сприймаються та послідовно виконуються всіма членами академічної спільноти.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Проект освітньої програми оприлюднено на сайті факультету філології у відповідному розділі, однак можливості для стейкхолдерів подати свої пропозиції та зауваження онлайн фактично не передбачено. Основна комунікація розробників зі стейкхолдерами щодо оновлення освітньої програми відбувається безпосередньо під час обговорення відповідних змін на засіданнях кафедр.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

На офіційному веб-сайті університету (на сторінці факультету філології) оприлюднено точну та достовірну інформацію про освітню програму. Зокрема, розміщено детальний опис освітньої програми, включно з цілями, очікуваними результатами навчання та освітніми компонентами; навчальний план та пояснювальну записку до нього; відомості про кадрове, навчально-методичне, матеріально-технічне та інформаційне забезпечення. Вважаємо, що розміщені матеріали дозволяють стейкхолдерам освітнього процесу отримати достатній обсяг інформації про відповідну освітню програму.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Серед позитивних практик у контексті Критерію 9 експертною групою виокремлено наступні.

1. Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу врегульовані у відповідних нормативних документах ЗВО, які розміщено на сайті університету, а також на сторінках факультету та відповідних загальноуніверситетських відділів.

2. Для інформування здобувачів вищої освіти про їхні права, обов'язки та можливості закладом вищої освіти розроблено “Студентський путівник-2019/20”, доступний як у друкованому вигляді, так і на сайті університету.

3. Заклад вищої освіти забезпечує розміщення на офіційному сайті університету докладну та достовірну інформацію про освітню програму.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Недоліком у контексті Критерію вважаємо відсутність на відповідній сторінці сайту можливості вносити пропозиції до оприлюдненого проекту освітньої програми. Рекомендуємо у майбутньому проект оновленої освітньої програми та змін до неї оприлюднювати для громадського обговорення не пізніше як за 1 місяць до їх розгляду, таблицю пропозицій - протягом 1 тижня після закінчення громадського обговорення. Також рекомендуємо передбачити на сайті можливість для подання пропозицій щодо вдосконалення відповідної освітньої програми.

Рівень відповідності Критерію 9:

В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

В результаті здійсненого аналізу можемо стверджувати про загалом відповідність закладу вищої освіти вимогам критерію у контексті прозорості та публічності. Висловлені зауваження не є суттєвими, а недоліки загалом не впливають на якість освітньої програми.

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Гарант освітньої програми та представники закладу вищої освіти відповідально поставилися до організації візиту експертної групи до ЗВО, забезпечивши чітке дотримання програми візиту, гнучкість під час коригування окремих моментів. На кожну зустріч було запрошено достатню кількість представників відповідних груп стейкхолдерів. Зустрічі були закритими, з керівництвом не виникло жодних конфліктів щодо присутності сторонніх осіб на зустрічі. Єдиним сумнівним моментом була присутність представника відділу психолого-педагогічної роботи на зустрічі з роботодавцями.

Водночас зауважимо, що на сторінці навчально-методичного відділу не було заздалегідь оприлюднено програму візиту групи експертів, що призвело до деяких накладок. Зокрема, під час зустрічі з керівництвом ЗВО та під час огляду матеріально-технічного забезпечення були присутні дві групи експертів - зі спеціальності 035 Філологія та зі спеціальності "Середня освіта (Природничі науки)", програма якої була оприлюднена на сторінці навчально-методичного відділу. Також варто зауважити, що голова адміністративно-господарської частини, запрошений заздалегідь на зустріч із адміністративним персоналом, на цю зустріч не прийшов.

В аудиторіях, відведених для роботи експертної групи, був наявний Wi-Fi, також був у наявності ноутбук, що дало змогу працювати навіть у випадку виходу з строю власної техніки експертів. Гаранти вели себе коректно, надавали всю необхідну інформацію і всі документальні підтвердження, які вважали за необхідне.

Всі учасники зустрічей підтримували конструктивний діалог, атмосфера панувала доброзичлива. Гарант виявила готовність до позитивних змін, швидку реакцію на висловлені зауваження та запитання - після від'їзду експертів із ЗВО на сайті відбулися значні зміни, були прийняті деякі важливі положення.

Окремо варто згадати відкриту зустріч, на яку прийшли представники всіх кафедр двох факультетів, були присутні й здобувачі. Ця ситуація повторилася й на фінальному брифінгу наступного дня, до якого додатково долучилися й представники адміністрації ЗВО. Загалом вся академічна спільнота, причетна до реалізації освітньої програми, а також зовнішні стейкхолдери, справили враження єдиної команди, яка відчуває спільну відповідальність за якість освітнього процесу.

Загальне враження від візиту та загалом від освітнього процесу, налагодженого на факультеті філології, залишилося позитивне.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень В
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень В
Критерій 10. Навчання через дослідження	

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми,

До звіту додається:

- дорадчий висновок представника роботодавців
- окремі думки членів експертної групи
- програма відвідування ЗВО
- інші документи

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис) Книш Олена Вікторівна

Члени експертної групи (електронні підписи) Бойко Ольга Олексіївна
Діденко Ірина Олексіївна
Козлов Роман Анатолійович
Молоткіна Юлія Олександрівна
Скиба Катерина Миколаївна